

A man in a warehouse setting, wearing a dark blue t-shirt and a black headset with a microphone. He is standing next to a metal frame structure, possibly a conveyor belt or a sorting system. The background shows various industrial equipment and materials, including blue metal racks and wooden pallets. The lighting is bright, typical of a warehouse environment.

Säkra sågverk

TEXT FRÅN WEBBUTBILDNINGEN

Prevent förmedlar kunskap om hur man genom ett hälsofrämjande arbetsmiljöarbete kan skapa framgångsrika företag där alla är säkra och mår bra.

Prevent vill inspirera och stödja arbetsplatsernas arbetsmiljöarbete. Det gör vi genom att:

- informera om arbetsmiljöfrågor
- utbilda och genomföra seminarier runt om i landet
- ta fram enkla och användbara produkter och metoder

Prevent är en ideell organisation som ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK, det vill säga arbetsgivare och fack tillsammans.

Besök **www.prevent.se** – kunskaper för en bättre arbetsdag!

© 2020	Prevent Arbetsmiljö i samverkan Svenskt Näringsliv, LO & PTK
Upplaga	1:1
Projektledare	Nathalie Robert Edgar
Text	Magnus Seter, Houdini Group AB
Foto	Fredrik Streiffert, William Ustav
Grafisk form	Houdini Group AB
Distribution	Prevent, Box 20133, 104 60 Stockholm
Telefon	08-402 02 00
E-post	kundservice@prevent.se
Webb	www.prevent.se

prevent

ARBETSMILJÖ I SAMVERKAN
SVENSKT NÄRINGSLIV, LO & PTK

Arbetsmiljö och säkerhet

Du som arbetar på ett sågverk ska vara säker när du går till jobbet. Om du är medveten om hur din arbetsmiljö ser ut och vilka risker som finns där så kan du också hantera dem – och kanske till och med undvika dem helt. Om du är säker och mår bra på jobbet ökar dina möjligheter att göra ett bra jobb, och samtidigt ökar också chansen för att du ska må bra även när du går hem från jobbet. I det här materialet får du lära dig om arbetsmiljö och hur du kan jobba säkert på det sågverk där du är anställd.

Det här materialet baserar sig på webbutbildningen Säkra sågverk. I den och i den här skriften får du grundläggande kunskaper om arbetsmiljö, risker på sågverk och hur du minskar risken att något händer. I nio fördjupningar tittar vi närmare på olika produktionsavdelningar och hur du kan göra för att jobba säkert på din arbetsplats.

Arbetsmiljö och sågverk

Målet med att ha en bra arbetsmiljö är att varken du eller dina kollegor ska skadas på jobbet. Genom att arbeta tillsammans med arbetsmiljön skapar ni en positiv säkerhetskultur, där ni tar riskerna på arbetsplatsen på allvar och arbetar för att minska dem, för allas skull.

När man pratar om arbetsmiljö delar man in den i den fysiska, den organisatoriska och den sociala arbetsmiljön. Den fysiska arbetsmiljön handlar om arbetsutrustning och platserna du jobbar på. Det kan vara sågar, truckar, skyddsutrustning som stövlar eller handskar, värme, utrymme, ventilation eller buller.

Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön handlar om hur arbetet organiseras, hur arbetsbelastningen ser ut, om det finns tillräckligt med tid för att utföra dina arbetsuppgifter och för återhämtning, hur du och dina kollegor samarbetar och uppmuntrar varandra och hur du får möjlighet att utvecklas. En trygg och utvecklande arbetsmiljö och en bra balans mellan arbete och fritid är viktiga faktorer för att du ska må bra.

På din arbetsplats är alla med och påverkar den organisatoriska och sociala arbetsmiljön varje dag på jobbet. Ni är en viktig del av varandras arbetsmiljö. Därför måste alla bidra och dela med sig av sin kunskap, erfarenhet och goda vilja. Alla på arbetsplatsen behöver bland annat tänka på

- hur ni pratar med och om varandra
- hur ni löser oenigheter och konflikter
- hur ni samarbetar.

Arbetsgivarens ansvar

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara en naturlig del av verksamheten. Arbetsmiljölagen säger att arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet.

Att tänka på arbetsmiljön ska ingå i det dagliga arbetet. Cheferna, som är arbetsgivarnas representanter, måste se till att det finns en tydlig uppgiftsfördelning och det ska finnas rutiner för att ta hand om de arbetsmiljöfrågor som kommer upp i vardagen.

Om du är chef ska du inte tveka att ta hjälp om du känner att du saknar kunskap eller kompetens, till exempel från företagshälsovården, branschorganisationer eller regionala skyddsombud. Om det är aktuellt att ta in extern hjälp är det bra att diskutera behoven i samverkan mellan representanter från arbetsgivaren och arbetstagarna.

Dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare

Ett bra arbetsklimat och en dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare är en god utgångspunkt för att förhindra ohälsa. De anställdas egna erfarenheter och kunskaper om riskerna på arbetsplatsen är värdefulla. Regelbundna arbetsplatsträffar med information och diskussioner skapar kontinuitet och delaktighet i arbetsmiljöarbetet. Alla måste bidra för att arbetsmiljön ska bli så bra som möjligt. Ingen, oavsett arbetsuppgift

eller befattning, får sätta säkerheten ur spel eller uppträda så att någon skadas. Genom att arbeta tillsammans skapar man en bra säkerhetskultur.

Det är i regel de anställda som först upptäcker brister på arbetsplatsen och som har god kunskap om vad som behöver göras. Du ska informera chefer om de risker du upptäcker och hjälpa till att dokumentera dem. Du ska följa instruktioner och rutiner och använda de skyddsanordningar och den personliga skyddsutrustning som finns på sågverket, och även kunna vidta enklare åtgärder.

Vinsterna med en bra arbetsmiljö

En bra arbetsmiljö för med sig många fördelar, för dig själv men också för dina kollegor och sågverket du jobbar på. Det innebär att du själv ökar dina möjligheter att må bra på jobbet och på fritiden, och att du kan jobba utan att slita ut dig. Du kan till och med bli mer motiverad och bidra till att din arbetsplats utvecklas även på andra områden.

Ett sågverk som arbetar aktivt med att förbättra arbetsmiljön kan lyckas bättre

med att rekrytera nya kompetenta anställda och få de anställda att vilja stanna länge på arbetsplatsen. Med tydliga instruktioner och rutiner blir jobbet också mer effektivt, vilket i sin tur gör att verksamheten sparar pengar och ökar chansen att sågverket blir mer lönsamt. Det är alltså bra för tryggheten för alla anställda. Kort sagt: alla vinner på en bättre arbetsmiljö.

Risker på sågverk

Att bearbeta trämaterial är inte alltid förutsägbart, och det är något som är unikt och positivt med arbetet. Men det kan också göra arbetet okontrollerbart och leda till situationer där operatörerna oväntat utsätts för stor fara.

Olyckorna i sågverksbranschen är många och allvarliga och leder ofta till långvarig sjukfrånvaro. Om det inte har inträffat några olyckor på just ditt sågverk är det lätt att tro att säkerheten är bra och att det är liten risk att något händer. Samtidigt kanske det är vanligt med tillbud, det vill säga händelser som kunde ha lett till en olycka men som inte gjorde det den här gången. Om tillbuden inte rapporteras eller hanteras ökar risken för att en olycka inträffar. Det är alltså viktigt att inte bara se på antalet olyckor, utan även att vara uppmärksam på tillbuden.

Processen på ett sågverk

Processen på ett sågverk kan övergripande beskrivas som ett flöde där timmer kommer in, mäts och sorteras, sönderdelas till plank och brädor, torkas, kvalitetsbedöms och paketeras innan det fraktas till kunderna. Hela kedjan hanteras normalt av relativt få anställda. Om vi tittar närmare på processen, ser vi att den involverar flera olika moment och produktionsavdelningar.

En lastmaskin hämtar timmer från ett upplag och lägger det på timmerbordet. Stockarna transporteras sedan fram till mätstationen, där de kvalitetsbedöms och dimensionssorteras efter toppdiameter och läggs i så kallade timmervältor. Lastmaskinen hämtar sedan stockarna och kör dem till sågintaget, där de rotreduceras och barkas, innan de sönderdelas i sågverket.

Efter det sker råsortering och ströläggning, och sedan flyttas virket med truck till virkestorken. När virket har torkats flyttas det återigen med truck, den här gången till justerverket, där det slutsorteras och paketeras – eller i vissa fall förädlas – innan det går till paketläggning och emballering. Det sista steget i flödet är utlastningen med hjälp av truck från ett "färdiglager".

Långsiktigt och systematiskt arbete ger resultat

De senaste tio åren har stora förbättringar gjorts när det gäller arbetsmiljön på våra sågverk. Maskiner har byggts in och processer har automatiserats, vilket har lett till att risken för att råka ut för en olycka har minskat. Det har också riktats uppmärksamhet på den organisatoriska arbetsmiljön, till exempel arbetsplanering och arbetstid.

Det betyder inte att man kan slå sig till ro och tro att man har gjort allt man kan. Det finns alltid saker som kan förbättras när det gäller arbetsmiljön, och det finns alltid åtgärder som kan minska riskerna att någon blir skadad på jobbet.

Vanliga riskområden

Det finns många risker på ett sågverk. I fördjupningarna får du tips om särskilda risker som du ska vara uppmärksam på vid olika produktionsavdelningar. Men det finns riskområden som gäller alla olika delar av verksamheten, och det är viktigt att du känner till dessa och gör vad du kan för att arbeta säkert.

I resten av det här avsnittet får du läsa mer om några viktiga områden:

- arbetsbelastning och planering
- maskinsäkerhet
- trädamm och terpener
- att använda kroppen.

Arbetsbelastning och planering

Planeringen av arbetet är en del av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, och den påverkar vilken arbetsbelastning ni har på jobbet. Ibland är arbetsbelastningen hög, och i korta perioder kan det vara utmanande och kul. Det kan sporra dig och dina kollegor att prestera på topp. Men när det blir för mycket kan det upplevas som stressande och jobbigt. Var gränsen går mellan lagom hög och för hög arbetsbelastning är olika från person till person. Det kan också variera över tid. Även den som trivs med ett högt tempo behöver hitta en balans mellan arbete och återhämtning. Om arbetsbelastningen är för hög under en längre tid utan att du kan återhämta dig kan du bli sjuk.

Punkterna som följer beskriver hur ni på din arbetsplats kan få till en bra arbetsbelastning och planering:

- **Skapa trygghet med en tydlig planering.** I en tydlig planering av arbetet framgår det vilka arbetsuppgifter var och en har samt hur och när arbetsuppgifterna ska utföras. Det skapar trygghet och bidrar till bättre samarbete på arbetsplatsen. För att planeringen ska fungera behövs det bland annat scheman med bestämda tider för rast, och ofta behövs det verktyg och stödssystem för att hantera planeringen. Självklart är det också viktigt att alla respekterar planeringen.
- **Prioritera rätt.** Planering handlar också om att prioritera. För att du ska kunna sköta ditt arbete på ett bra sätt behöver du veta hur du ska prioritera dina olika arbetsuppgifter om tiden inte räcker till. Du behöver veta vilka arbetsuppgifter som är allra viktigast och vilka som kan vänta till nästa arbetspass eller nästa arbetsdag om det behövs.
- **Skapa variation med arbetsväxling.** Arbetsgivaren ska förvissa sig om att de anställda har rätt kompetens. Din arbetsgivare har också ansvar för att organisera ditt arbete så att det har så mycket variation som möjligt. För att begränsa negativa effekter av ensidigt arbete och stress kan uppgifterna organiseras så att det finns möjlighet till arbetsväxling, det vill säga att arbetstagarna får möjlighet till att byta

mellan varierade arbetsuppgifter.

- **Prata om arbetsbelastningen.** Om du upplever att arbetsbelastningen är för hög på din arbetsplats eller om du inte har möjlighet att återhämta dig, ska du i första hand prata med din chef. Du kan också vända dig till skyddsombudet. Kom gärna med egna förslag på hur chefen eller skyddsombudet skulle kunna åtgärda problemet.

Maskinsäkerhet

I ett sågverk används mängder med maskiner, stora som små, och arbete vid och med dem är en av de vanligaste orsakerna till olyckor. När något händer blir konsekvenserna ofta allvarliga. Därför är det viktigt att öka maskinsäkerheten genom att alltid vara medveten om riskerna och följa rutiner och instruktioner när du arbetar med maskiner. Här är två exempel på hur ni kan jobba säkert med era maskiner:

- **Använd produktionsvänliga skydd.** I sågverket finns många platser där säkra maskinskydd är en förutsättning för att personer på ett säkert sätt ska kunna arbeta och förflytta sig inom arbetsområdet. Skydden kan ha olika säkerhetsnivåer och ska enligt standarden SS-EN 953 vara konstruerade så att de står emot utkast av verktyg och material. Valet av skydd beror på flera faktorer, där man värderar risk samt hur ofta någon behöver vara i riskområdet. Det ska skydda dig som operatör och andra som är verksamma på anläggningen från att skadas i arbetet. Samtidigt ska det vara produktionsvänligt, så att effektiviteten i produktionen kan hållas uppe. Fasta skydd är vanligtvis säkrast. När man regelbundet behöver gå in i ett riskområde är förregrlade grindar ett robust alternativ. Ljusbommar är mer störningskänsliga, men praktiska när någon ofta behöver tillgång till riskområdet.
- **Ha ”bryt och lås” som rutin.** På ett sågverk utförs många underhålls- och reparationsarbeten. För att undvika skador och olyckor är det viktigt vid underhållsstopp av maskiner att du alltid har rutinen ”bryt och lås”. Det betyder att du stänger av,

bryter och låser med ett säkerhetslås så att maskinen inte kan starta. Det är viktigt att komma ihåg att stänga av alla former av energi, även hydraul-, luft- och vatten-tryck. Töm hydraulslangar före reparation eller kontroll och se till att systemet är trycklöst. Att utföra arbete på en rörledning som inte är tömd på vatten eller ånga kan få förödande konsekvenser.

Trädamm och terpener

Trädamm förekommer i alla sågverk. Produktionsprocessens utformning, råvarans tillstånd, ventilationen, dammens partikelstorlek, exponeringstid med mera påverkar koncentrationen av trädamm i luften. Det kan orsaka allergier på oskyddade kroppsdelar och ge lungbesvär. Det bästa sättet att minska risken med damm är att fånga det direkt vid källan, vid maskinen där det skapas. Undvik att använda tryckluft eller att torrsopa, eftersom det rör upp små dammpartiklar i luften. Höga koncentrationer av sådant damm ökar även risken för dammexplosioner.

När furu sågas bildas terpener.

Det är främst vid sågarna som förhöjda värden av terpener kan finnas. De kan orsaka allergier, kontakteksem och överkänslighetsreaktioner på hud och i andningsvägar. Bra punktutsug och god ventilation reducerar risken att exponeras för terpener. Skyddsutrustning, som andningsskydd, ska finnas tillgängliga i miljöer där det finns damm eller terpener.

Använd kroppen rätt

Arbetet på ett sågverk består av både fysiskt krävande arbetsuppgifter och stillasittande jobb, både på kontor och i fordon. Om du jobbar ensidigt kan du på sikt få belastningsbesvär i muskler och leder. Därför ska du alltid använda de hjälpmedel som finns, tänka på att lyfta rätt, undvika obehagliga arbetsställningar och inte sitta stilla för länge. På så sätt kan du undvika problem i till exempel rygg, knän, nacke och skuldror. Här är några tips på hur du kan använda kroppen rätt på jobbet:

- **Använd arbetsutrustning smart.** Förebygg problem genom att använda maskiner, arbetsutrustning och belysning som är utformade och anpassade så att du kan jobba bra ergonomiskt. Till exempel kan det gå att ersätta ett arbetsverktyg som gör att du behöver böja nacken bakåt med ett verktyg som låter dig stå rak i ryggen när du arbetar.
- **Tänk på hur du belastar kroppen.** Du som har ett fysiskt ansträngande jobb behöver tänka extra mycket på hur du belastar din kropp och dina muskler. Du behöver växla mellan ansträngning och vila på ungefär samma sätt som en idrottare – både på jobbet och på fritiden. Annars blir den fysiska ansträngningen något som bryter ner

kroppen snarare än stärker den. Tänk också på att du kan ta hjälp av en arbetskamrat för att utföra en arbetsuppgift som är för tung för dig att ta dig an ensam.

- **Växla mellan vila och aktiva pauser.** Ibland behöver du vila från hårt arbete och ibland behöver du bryta stillasittande arbete. Utgå från vad du gör för stunden. Om du jobbar med handhållen utrustning eller behöver hålla armarna över huvudet kan du behöva ta paus oftare än om du övervakar mekaniskt styrd utrustning. Om du märker att musklerna är trötta eller om du tappat fokus är det dags att vila en stund. Vid statiskt arbete kan det istället vara bra att ta aktiva pauser under arbetsdagen. Du kan till exempel stretcha eller promenera. När du rör på dig får du igång blodflödet till musklerna, och då kan de återhämta sig snabbare.

Använd personlig skyddsutrustning när det behövs

Ibland går det inte att undvika riskerna genom gemensamma skyddsåtgärder, som de som du har läst om ovan. Då måste du använda personlig skyddsutrustning.

Personlig skyddsutrustning är utrustning som skyddar mot skador och risker som hotar säkerhet eller hälsa. Utrustningen ska vara anpassad till varje individ och vara CE-märkt, så att den uppfyller vissa grundkrav.

Det är din arbetsgivare som ska se till att du har den personliga skyddsutrustning du behöver. För att använda rätt skydd på rätt sätt är det viktigt att ta reda på förutsättningarna för arbetet och arbetsmiljön. Arbetsgivaren bör göra en riskbedömning för att se om eller när skyddsutrustning ska användas. Du som arbetstagare ska utbildas i hur skyddet ska användas.

Den personliga skyddsutrustningen måste skötas om så att den fungerar. Den behöver hållas ren och ska alltid vara utprovad av personen som ska använda den. Tänk på att det är din personliga utrustning!

Skapa en bra säkerhetskultur

Sågverkens höga olycksfallstal kan troligen kopplas till flera områden och till ett risktagande i branschen. För att minska antalet olyckor måste alla bidra till att skapa en god säkerhetskultur.

Det är viktigt att både ledningen och du som anställd prioriterar säkerheten och att ni tillsammans inte accepterar risktagande. Ledningens prioritering, agerande och ansvarstagande för arbetsmiljön är de viktigaste faktorerna för säkerheten på sågverket. Det innebär till exempel att sågverken ska ha ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete som märks i det dagliga arbetet.

Alla har ett ansvar

Du kommer väl ihåg att alla som jobbar på sågverket har ett gemensamt ansvar för sin egen och andras säkerhet. Du ska kunna lita på dina kollegors kompetens när det gäller säkerhet och ska inte heller utsätta dig själv eller andra för risker. Det är det som är en god säkerhetskultur.

Kom ihåg att ingen är bättre på att iakttä och förbättra arbetsklimatet och möjliga säkerhetsbrister än just du och dina kollegor som dagligen jobbar på just din arbetsplats.

Samverkan är grunden

Det räcker inte med regler för att skapa ett engagemang för arbetsmiljön hos alla. I Sverige finns en lång tradition av samverkan, som bygger på insikten att alla vinner på en god arbetsmiljö. Bra arbetsmiljö ger färre arbetsskador och mindre frånvaro och gör att personalomsättningen minskar. Därför är en god arbetsmiljö viktig både för arbetsgivaren och för dig som arbetstagare.

En viktig idé med arbetsmiljöarbetet är att de som är direkt berörda av ett problem i första hand ska lösa det själva. Det förutsätter att du som anställd samarbetar i arbetsmiljöfrågor med chefer eller arbetsledare. Enligt lag måste det också finnas en organiserad samverkan mellan arbetstagare och arbetsgivare. Det ska finnas en företrädare för arbetsgivaren och ett arbetsmiljö- eller skyddsombud som är arbetstagarnas valda ombud i arbetsmiljöfrågor. Var aktiv och delta i frågor som rör din och dina kollegors säkerhet!

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Det systematiska arbetsmiljöarbetet, ofta förkortat SAM, förklaras som arbetsgivarens arbete med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten så att ohälsa och olycksfall förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Arbetet regleras av Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Arbetsgivaren bör göra arbetsmiljö till en del av det dagliga arbetet. Arbetsmiljön behöver också undersökas mer strukturerat, till exempel genom att göra skyddsronder, använda checklistor, göra tekniska mätningar, diskutera arbetsmiljö på arbetsplatsträffar och lyfta särskilda frågor i enkäter, intervjuer eller utvecklingssamtal.

Systematiken hjälper er att inte bli hemmablinda och gör att ni ökar chansen att hitta riskerna på arbetsplatsen.

Följ rutiner och instruktioner

Det behövs skriftliga rutiner och instruktioner för ett bra arbetsmiljöarbete, och du som arbetstagare ska känna till och följa dem. Så här kan du skilja dem åt:

- **En rutin** listar en mängd aktiviteter som ska genomföras i en viss ordning, talar om vad som ska göras och vem som har ansvar för det.
- **En instruktion** är mer detaljerad och beskriver hur en eller flera aktiviteter ska utföras. Instruktioner kan förtydliga hur vissa arbetsuppgifter ska gå till, men de kan också handla om särskilda frågor, till exempel brandskydd, första hjälpen eller hantering av kemikalier.

Introduktion för nyanställda

För nyanställda är det viktigt med en bra introduktion. I introduktionen ska det ingå information om riskerna för ohälsa och olycksfall och hur man arbetar säkert i företaget. Introduktionen kan innehålla arbetsmetoder och information om hur utrustning fungerar, vilka risker som finns i arbetet och hur man kan undvika dem. Informationen ska vara anpassad efter ditt och andras behov och förmåga, på samma sätt som arbetsförhållandena ska vara det.

Ordning och reda

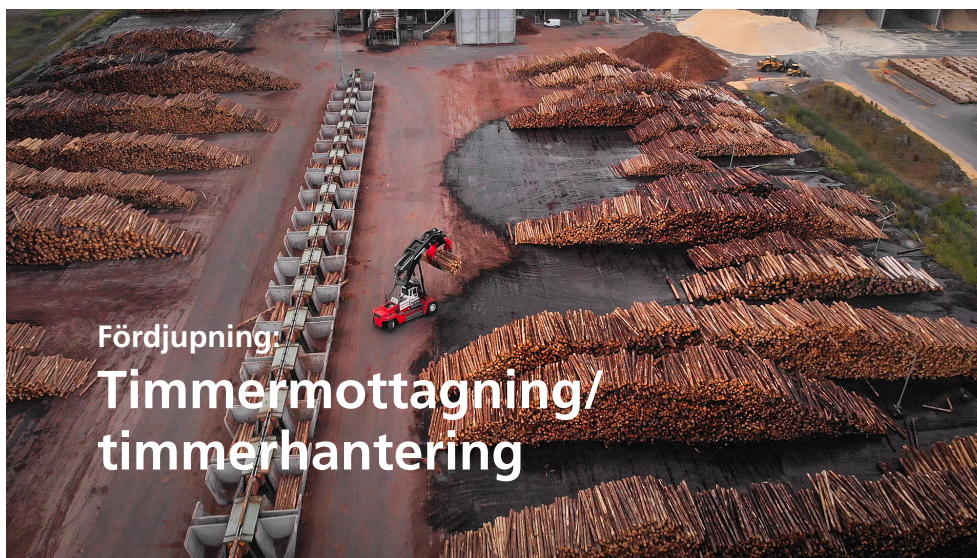
Kom ihåg att ordning och reda är en av de bästa och billigaste grunderna för en säkrare arbetsmiljö! Till exempel eliminerar ni slöseri med tid när ni inte behöver leta efter verktyg eller maskiner och kan effektivisera flöden av transporter mellan produktionsavdelningarna när alla vet var allting ska stå. Med det sparar ni både tid och pengar, samtidigt som ni kan minska riskerna på arbetsplatsen. sHjälp varandra att hålla ordning på sågverket. Det är en del av en aktiv säkerhetskultur.

Avvikelse rapportering

Alla som arbetar på sågverket kan hjälpas åt för att upptäcka vilka risker som finns. Det gäller inte minst risker som ligger utanför den fysiska arbetsmiljön, som arbetsbelastning och trivsel. När du som anställd blir delaktig i arbetsmiljöarbetet ger det ofta en ökad ansvarskänsla som leder till att du kan ta mer ansvar för arbetsmiljön. Tillsammans kan ni då hitta fler lösningar och åtgärder på problem eller risker.

Arbetsgivaren är ansvarig för att ha ett system för att rapportera in tillbud och olyckor. Det är ett viktigt sätt att få syn på risker i verksamheten. Att rapportera och utreda avvikelser, tillbud och olycksfall är en viktig del av det förebyggande arbetsmiljöarbetet. I det arbetet behöver alla delta. Målet med att rapportera alla avvikelser och tillbud är att få reda på allt som kan förebyggas för att undvika olyckor och skador. Målet med en utredning är att få reda på vad som orsakat olyckan eller tillbudet. Den här kunskapen är viktig för att kunna göra ett bra förebyggande arbete. Och ju duktigare alla på en arbetsplats är på att rapportera in tillbud, desto fler olyckor kan förebyggas.

- **Ett tillbud** är en händelse som kunde ha blivit en olycka – en ”oj”-händelse. Ett exempel är att någon snubblade på en slang, men att det gick bra.
- **En olycka** är en händelse som fick konsekvenser – en ”aj”-händelse. Någon snubblade på slangen och gjorde sig illa.

Fördjupning: Timmermottagning/ timmerhantering

Timmermottagningen är den plats där råvaran tas emot vid sågverket efter att den har transporterats dit per lastbil eller järnväg. Där gör man en vederlagsmätning för att ta fram ett underlag för betalningen till sågverkets leverantörer.

Vid timmermottagningen görs också en volymmätning och en kvalitetsbedömning av stockarna av en opartisk organisation kallad Biometria. Efter den här processen sorteras timmerstockarna i olika stockklasser, framför allt utifrån stockarnas uppmätta toppdiameter och form.

När sorteringen är klar, transporteras och lagras timmerstockarna i olika vältor i väntan på barkning, reducering och sönderdelning.

De vanligaste riskerna

När timret kommer till sågverket lossas det med hjälp av truck. Lastbilar kan i vissa fall själva lossa timret med egen kran.

Timmermottagningen är en mycket riskfylld arbetsplats eftersom stora maskiner är i rörelse och det finns hög risk för att timmerstockar kan falla ner antingen från trucken, lastbilen, järnvägsvagnen eller från en transportör.

Maskinerna som arbetar ute vid timmermottagningen är ofta väldigt stora och även om chauffören ständigt tittar i back- och sidospeglar, är det en del av området runt maskinen som man inte ser, denna del kallas döda vinkeln.

En annan risk är att den stora delen av maskinutrustningen inte kan överblickas av operatören. Området är dessutom stort med relativt låg bemanning. Därför kan utrustningen startas även om någon befinner sig i området.

Tips för att jobba säkert

- Du som arbetar ute vid timmermottagningen ska alltid bära varselväst, hjälm och skyddsskor.
- Det är viktigt att respektera bilförbud, och att man inte ska befinna sig innanför det område som är riskfyllt.
- Det är aldrig tillåtet att uppehålla sig på transportörer.
- Kontrollera alltid att anläggningen är förreglad, till exempel vid underhållsarbeten.
- Försäkra dig om att inga personer kan komma till skada vid produktionsstart.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på timmermottagning och timmerhantering på ditt sågverk. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka din säkerhet på timmermottagningen och med all timmerhantering. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

Från timmerplanen transporteras stockarna med hjälp av truckar till timmerintaget som ligger före såghuset. Timmerintaget kan vara bemannat eller obemannat. Före sönderdelningen, som sker inne i såghuset, fräser man bort rotansvällningar eller som man säger rotben, med hjälp av en så kallad rotreducerare. Rotreduceraren har ett antal vassa skärverktyg som svarar rotändan på de timmerstockar som har utskjutande rotansvällningar. Anledningen är att stockarna ska kunna hanteras bättre i barkmaskinen och i sönderdelningen.

Efter rotreducering passerar timmerstockarna en barkmaskin som har en rotor. Rotorn är försedd med eggverktyg som trycker hårt mot stocken så att barken skjivs av. Det är en viktig process eftersom en del virke huggs till flis och ska då inte innehålla bark. Dessutom ska allt virke som används inomhus, eller till exempel träemballage, vara väl barkat på grund av risken för insekter.

De vanligaste riskerna

Från timmerplanen transporteras stockarna med hjälp av truck, då finns det alltid risk för att en timmerstock kan ramla ur timmergripen. Samma sak gäller när stockarna placeras på inmatningstransportören till reduceraren och barkmaskinen. Timmertruckarna är som sagt stora, och i vissa situationer kan det vara svårt för chauffören att ha en fullständig överblick över lastområdet. Rotreduceringen och barkningen är normalt obemannad, men styrs via monitor som finns placerad i operatörshytten inne i sönderdelningsavdelningen.

Vid vissa tillfällen måste du som operatör använda en fjärrmanövrerad kran för att rätta till en timmerstock som kan ha hamnat snett på en transportör, eller så kan en stock vara söndertrasad. Också då finns det stor risk för att operatören inte har fullständig kontroll över arbetsområdet.

Både rotreducerare och barkmaskin har skärverktyg som måste bytas med jämna mellanrum och här är risken stor för skärsador eller stötskador.

Tips för att jobba säkert

- Det är alltid förbjudet att befinna sig inom det område där timmertruckar opererar eftersom stockar kan ramla ur en timmergrip och synfältet är begränsat.
- Det är inte heller tillåtet att vistas i närområdet där rotreducering och barkning sker.
- Områdena kring rotreducering och barkning ska vara elektriskt eller mekaniskt förreglade med hjälp av grindar eller ljusbommar. Den här typen av säkerhetsutrustning används för att förhindra att två kontaktorer går samtidigt. Skulle till exempel en förreglad dörr eller grind öppnas är det krav att samtliga maskiner automatiskt ska stanna omedelbart.
- Du som utför underhållsarbeten ska i god tid meddela all övrig berörd personal om underhållet, och använda lämplig utrustning såsom varselväst, hjälm, handskar, skyddsskor och skyddsglasögon.
- Vid svetsarbeten ska du använda svetshjälm och svetshandskar. Du ska försäkra dig om att utsug och släckningsutrustning finns tillgängliga.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på timmerintaget på det sågverk där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på timmerintaget. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

Fördjupning: Sönderdelning inklusive råsortering

Sönderdelning innebär att man sönderdelar eller sågar upp stockarna i plankor och brädor. Sågmetoderna och typen av sågmaskiner kan variera, men den vanligaste metoden kallas för fyrsågning. Först sågas stocken på två sidor, vilket kallas för kant-sågning. Därefter vrids det sågade blocket 90 grader och delas till centrumvirke och sidobrädor. Ibland transporteras sidobrädorna till ett så kallat kantverk, men ibland kan brädorna vara färdigproducerade beroende på vilken sönderdelningsutrustning man har.

Sönderdelningen är, precis som andra processer, väldigt viktig och här är precision en nyckelfråga. Efter sönderdelning transporteras virket till råsorteringen där varje virkesbit i rätt tillstånd sorteras efter dimension, längd och i vissa fall efter kvalitet. Varje virkesbit får en kod som hjälper till att sortera virket i rätt fack. Efterhand läggs virket i ett så kallat strölagt paket – man lägger alltså ett antal strön på tvären mellan virkeslagren. Det gör att luft kan strömma igenom virkespaketet under virkestorkningen.

De vanligaste riskerna

Sönderdelning av timmer sker i såghuset, och normalt har den avdelningen relativt lite personal. Hela produktionsprocessen sker till stor del med hjälp av monitorer som visar allt från timmerintag, reducering, barkning och sågning till såghusets undervåning med alla transportörer för sågspån och flis. De största riskerna i samband med sönderdelningen finns vid byten av skärverktyg, då det finns risk för skär- och klämskador, och vid underhållsarbeten.

Ett annat moment som kan vara riskabelt är tunga lyft. Maskindelarna är ofta tunga och ett felaktigt lyft kan orsaka nack- och ryggskador. På ett modernt sågverk, inne i såghuset, är de flesta maskiner inkapslade för att minska buller och damm. Trots en förbättring under senare år finns det all anledning för dig och dina kollegor att vara noga med att skydda er.

Tips för att jobba säkert

- Precis som på andra produktionsavdelningar är det inte tillåtet att vistas inom områden som bedöms vara riskfyllda. De här reglerna måste respekteras.
- Inne i såghuset är maskinutrustningen vanligtvis försedd med elförreglade grindar eller ljusbommar. Det är inte tillåtet att utan tillstånd öppna grindar eller passera ljusbommar.
- Vid underhållsarbeten ska alltid skyltar sättas upp som visar att arbete pågår. När det krävs ska säkerhetsbrytare slås av och maskinerna ska förreglas.
- När du byter skärande verktyg eller genomför rutinmässiga arbeten som smörjning, rengöring och tillståndskontroll, ska du använda lämplig skyddsutrustning. Exempel på det är arbetskläder, handskar, skyddsglasögon, hörselskydd och skyddsskor.
- Tänk också på att kommunikationen inom avdelningen är viktig för att förebygga olyckor. Till exempel är kommunikationsradion ett viktigt verktyg för underhållspersonal och operatörer. Checklistor som man använder i samband med förebyggande underhåll är också en god källa till information inom avdelningen.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på sönderdelningsavdelningen på det sågverk där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på sönderdelningsavdelningen. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

Trä anpassar sig till omgivningens luftfuktighet, och virke som förvaras en längre tid i samma miljö får en jämviktsfuktkvot som motsvarar luftens fuktighet. Virket måste därför torkas så att fuktkvoten blir samma som den jämviktsfuktkvot som finns i den miljö där virket ska användas. Det görs i virkestorken.

En virkestork är ett rum där virket har placerats för torkning. Torkprocessen styrs med hjälp av datorer som kontrollerar klimat, temperatur och luftfuktighet, allt enligt virkets behov av torkning.

Torkanläggningen sköts av en eller ett par operatörer som dessutom sköter pannanläggningen. Torkoperatören har bland annat till uppgift att kontrollera torkprocessen genom att med jämna mellanrum mäta virkets fuktkvot och att försäkra sig om funktionen på alla mätgivare. Det finns i huvudsak två typer av virkestorkar: kammartorkar och vandringsorkar.

- **I en kammartork** lastas allt virke in samtidigt och under likvärdiga förhållanden.
- **I en vandringsork** placeras virkespaketen först i den ena änden av torken. Paketen transporteras sedan med en konstant hastighet genom en lång kanal, där klimatet är fuktigt i början och torrt i slutet.

De vanligaste riskerna

Det är relativt ovanligt med olyckor i samband med virkestorkning, men de förekommer.

In- och utlastning i torkarna sker med hjälp av truck. Här finns all anledning för både truckföraren och för dig som torkoperatör att vara uppmärksamma.

Vid in- eller utlastning finns det risk att virkesstycken ramlar ner från det översta virkespaketet, och virkesstycken kan rasa när tryckarmarna lyfts upp. Det kan man undvika genom att följa maskinleverantörens rekommendationer kring toppbyglar.

Vandringsorkarna har numera förreglade grindar och ljusbommar i intag och uttag, i syfte att stoppa tillträde till säkerhetszonen när maskinen är under drift. Utan dessa säkerhetsanordningar är risken stor att en allvarlig olycka inträffar.

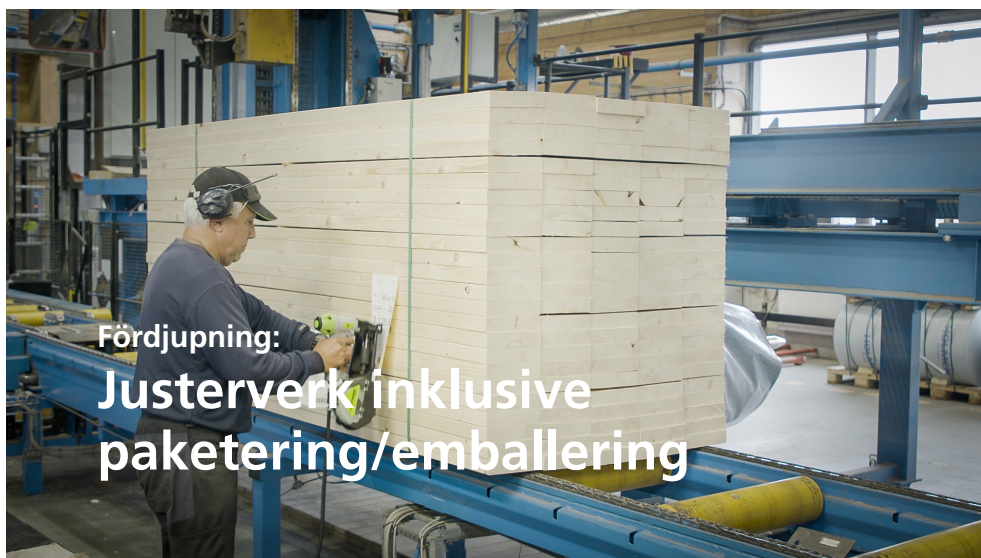
Tips för att jobba säkert

- Torkoperatören ska vara försedd med varselväst, hjälm och skyddsskor.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på virkestorken på det sågverk där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på virkestorken. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

Fördjupning: Justerverk inklusive paketering/emballering

Efter att virket har torkats och konditionerats ska det justeras och sorteras. Virket hämtas med en truck för att ställas i intaget till justerverket. Att justera virket innebär att man justerar och kapar det på längden till en slutgiltig längd. Dessutom sorterar man virket i olika virkeskvaliteter, mycket beroende på vilken produkt det ska användas till. Nu för tiden finns ett stort antal kvaliteter som man kallar kundanpassade sortiment.

Sortering av virke kan ske visuellt eller med hjälp av en scanner eller kamera. Det blir allt mer vanligt med scanner, eftersom den ger en större träffsäkerhet och matningshastighet. Scannern kan exempelvis se skillnad på olika kvistar och andra egenskaper som påverkar kvaliteten.

Varje enskild virkesbit sorteras, kapas och märks i änden med ett firma- och kvalitetsmärke. Efter det här momentet får virkesbiten en kod och transporteras vidare till rätt fack beroende på dess kvalitet och längd. Det går också att sortera baserat på virkets hållfasthet, till exempel träprodukter som ska användas till allt från formvirke och konstruktionsvirke till beklädnadsvirke för paneler eller snickerivirke till fönster, dörrar och inredningar. Efter sortering och justering paketeras och emballeras virket för transport till kund eller lager. Virket kan också transporteras vidare till exempelvis en förädlingsanläggning i anslutning till sågverket.

Storleken på ett virkespaket är, om inget annat har beslutats, ca 1 x 1 meter. Det är viktigt att virkespaketen är ordentligt och snyggt paketerade för att de inte ska falla isär och för att ge ett gott intryck.

De vanligaste riskerna

Justerverket, inklusive paketerings- och emballeringsavdelningen, består av en mängd rörliga delar, bland annat olika rullbanor och trimmers. Det är inte helt ovanligt att virkesstycken fastnar i en transportör. Det gör att klämriskerna är mycket stora. Eftersom virkespaketen transporteras med automatik finns det en tydlig risk för skador. Klämskador är vanliga.

Tips för att jobba säkert

- Inmatningssektionen, sorteringssektionen och fackavdelningen är oftast försedda med grindar och ljusbommar. Precis som på många andra avdelningar stannar produktionen helt om en grind öppnas eller om ljusbommen bryts. Det är inte tillåtet att utan tillstånd beträda området innanför grindarna eller ljusbommen.
- Om du är tvingad att vistas innanför säkerhetsområdet på grund av underhållsarbete till exempel, är det viktigt att du försäkrar dig om att anläggningen inte kan startas. Säkerhetsbrytare som påverkar säkerheten måste slås av.
- Paketeringsmaskinen har ett antal olika transportörer och de flesta av dem är försedda med ljusbommar och grindar. Om du som operatör måste göra någon form av manuellt arbete är det viktigt att den elektriska spänningen bryts. Säkerhetsbrytare måste slås av även här.
- Emballeringsavdelningen består av rullbanor i intags- och uttagsänden samt en emballerings- och bandmaskin. Virkespaketen transporteras med automatik. Här är det viktigt att du som operatör är observant och kontrollerar att all säkerhetsutrustning fungerar.
- Arbetar du som operatör ska du bära arbetshandskar och skyddsskor.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på justerverket på sågverket där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Hur kan du göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på justerverket. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

Stora volymer av det virke som sågas fram kommer att förädlas i någon form. En vanlig typ av träbearbetning är hyvling. Ett hyvleri kan finnas i anslutning till sågverket eller så hyvlas virket på annan ort, exempelvis hos en kund.

Ett hyvleri kan bestå av en eller flera hyvelmaskiner och en så kallad torrklyv, där man klyver plankor eller brädor på högkant eller på bredden. Det finns olika typer av hyvelmaskiner, helt beroende på vilken produkt som ska produceras. Virket dimensionshyvlas till ett bestämt mått, eller profilhyvlas, för att till exempel användas som lister och paneler.

Virket som ska hyvlas ställs på en inmatningstransportör. Varje enskild virkesbit passerar först en operatör som gör en kvalitetskontroll och ser till att virket matas in på ett säkert sätt i hyvelmaskinen. Efter hyvling gör man ännu en kvalitetskontroll av virkesstyckena, det vill säga kontrollerar att mått och ytor stämmer överens med den norm man har fastställt. Därefter transporteras det hyvlade virket för att bli paketerat och emballerat. När emballeringen är klar hämtas virkespaketet av en truck, som antingen ställer paketet i lager eller på en lastbil för vidare transport till kunden.

De vanligaste riskerna

På hyvlerier är bullernivåerna så höga att det är nödvändigt för dig som operatör att skydda dig. Även om flera av maskinerna är inkapslade är risken stor för hörselskador.

Stora delar av produktionsanläggningen är försedd med grindar, säkerhetslås och ljusbommar. För att undvika klämskador är det inte tillåtet att vistas inom säkerhetsområdet. En hyvelmaskin och klyv har så kallade kuttrar, fräsar och sågblad. Risken för skärskador är därför stor.

Damm är en känd faktor inom träindustrin och i ett hyvleri kan finfördelat trädamms förekomma. Dammet kan orsaka allergier på oskyddade kroppsdelar och i värsta fall ge lungbesvär.

Tips för att jobba säkert

- Du som arbetar i ett hyvleri ska bära hörselkåpor, handskar och skyddsskor.
- Du som arbetar som operatör ska också försäkra dig om att all säkerhetsutrustning fungerar och respektera säkerhetsföreskrifterna.
- Det är viktigt att arbetsplatsen hålls ren genom regelbunden städning.
- Man får inte använda tryckluft under städningen. Renblåsning med tryckluft gör att man blåser upp damm och riskerar att det sprids till andra delar av lokalen.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på hyvleriet på det sågverk där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på hyvleriet. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

Fördjupning: Målning och impregnering

Målning av trävaror sker oftast på målerianläggningar som är effektiva och miljövänliga. Vanligtvis är målerierna moderna med torkanläggningar, och med de bästa tekniska förutsättningarna. Ett stort antal företag är certifierade av Svenskt Trä genom CMP, Certifierad Målad Panel, som är ett system för kvalitetssäkring av industriellt ytbehandlade utvändiga panelbrädor.

Trä som ska användas i kontakt med mark eller vatten eller som utsätts för väder och vind bör vara skyddat mot biologiska angrepp genom kemisk behandling. Begreppet ”impregnerat trä” innebär att virket har behandlats med träskyddsmedel i en industriell process.

Det finns både tryckimpregnerat och vakuumimpregnerat trä, beroende på vilken process som används. Vid tryckimpregnering används vanligen vattenlösliga träskyddsmedel, som ofta innehåller koppar och ger en typisk grön färg. Vid en vakuumimpregnering används i regel ofärgade, lösningsmedelsburna träskyddsmedel.

De vanligaste riskerna

Vissa färger eller impregneringsmedel kan innebära risk för allergi eller vara farliga att andas in även om man i stor utsträckning använder sig av kemikaliska medel som är miljöklassade.

Tyvärr är inte heller vattenbaserade färger helt fria från hälsorisker. För att färgen ska vara hållbar innehåller den konserveringsmedel. Många konserveringsmedel kan ge allergier. Du måste därför skydda huden mot den vattenburna färgen.

Tips för att jobba säkert

Det är oerhört viktigt att det finns god ventilationsutrustning när du målar. Det ska också finnas säkerhetsdatablad där det framgår hur du ska skydda sig och hur du ska använda de olika kemikalierna.

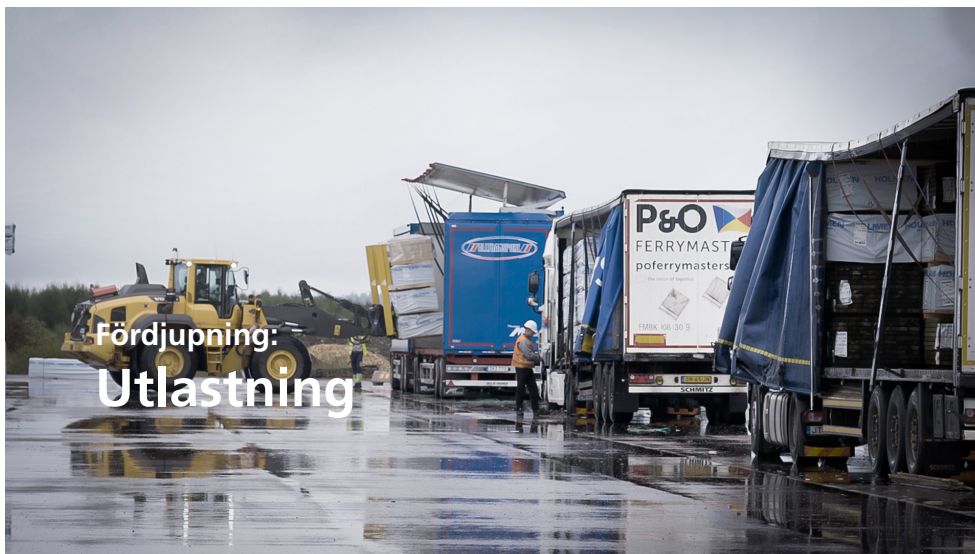
Innan du påbörjar arbetet är det viktigt att fundera över vilken skyddsutrustning du bör använda, beroende på typ av arbete och val av produkter.

- **Ansiktsmask** – Vilken typ av mask du ska använda beror på typ av färg, mängden färg, exponeringstid och var jobbet utförs. Sprutmålning kräver helmask, helst med tillgång till friskluft, och därför rekommenderar man att sådana jobb utförs av en specialist.
- **Skyddsglasögon** – Du bör alltid använda skyddsglasögon när du målar. Vilken typ du väljer beror på arbetet. Tänk på att ha skyddsglasögon även när du öppnar burkar och blandar färg.
- **Skyddsskor** – I vissa miljöer kan det vara bra att använda skyddsskor med stålhätta, även antistat-skor kan behövas. Skorna bör minst skydda dig upp till anklarna.
- **Skyddshandskar** – Använd helst kemiskt resistent handskar när du målar. De bör vara i bra skick och bytas ut med jämna mellanrum – och alltid när insidan verkar smutsig.
- **Overall** – I alla miljöer där du kan komma i kontakt med mycket färg ska du skydda dig, till exempel genom att använda en heltäckande bomullsoverall (minst 60 procent bomull).

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på målerianläggningen på sågverket där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på målerianläggningen. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

När en trävara har sorterats i rätt kvalitetsklass enligt kundens önskemål och är färdigt att lastas ut pratar man om utlastning. Till utlastningen använder man som regel truck på sågverket. Transporten av trävaran sker sedan med lastbil eller järnväg direkt till slutkunden. Den kan också transporteras till en terminal eller hamn för att lastas på en båt.

Av flera skäl är utlastningsprocessen ett viktigt arbetsmoment. De virkespaket som lastas är det sista som företaget ser av produkten och det första som kunden eller mottagaren ser. Virkespaketen måste vara noggrant emballerade och bandade, dels för att ge ett gott intryck, dels för att vara säkra för den personal som lastar och lossar.

De vanligaste riskerna

Det är viktigt att utlastningen görs på ett riskfritt sätt, utan brister i säkerheten för människor eller för fordon. Många personer skadas varje år i olyckor där truckar eller lastmaskiner är inblandade.

Den vanligaste orsaken är att föraren tappat kontrollen över trucken, kolliderar eller inte använder trucken på rätt sätt så att ett virkespaket välter. En annan riskfaktor kan vara att virkespaketet inte är rätt emballerat.

Truckar är stora och det finns så kallade döda vinklar. Risken är stor att de personer som hjälper till med utlastningen klämmer händer, fötter eller ben.

Tips för att jobba säkert

- Det är viktigt att det finns tydliga rutiner när det gäller utlastning med truck.
- Lagen säger att den som kör truck ska ha dokumenterad teoretisk och praktisk kunskap för de arbetsuppgifter den är satt att utföra. Det gäller också för inhyrd entreprenör.
- Truckförare, och du som arbetar med utlastning och i närheten av lastfordon, ska använda hjälm, varselväst och skyddsskor.
- Det är bra om truckföraren och medhjälparna kommunicerar med varandra via komradio eller liknande.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på utlastningen på det sågverk där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på utlastningen. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.

Inom sågverks- och träindustrin finns det mycket teknisk utrustning som behöver underhållas. Det kan behövas mer eller mindre underhåll, men inga maskiner kan hållas i drift helt underhållsfritt.

Rent allmänt kan man säga att den tekniska utvecklingen har gjort underhållsarbetet alltmer komplicerat och krävande. Ur både ekonomisk och säkerhetsmässig synpunkt är det viktigt att underhållet är väl avvägt. För mycket underhåll kan ge onödiga kostnader och för lite underhåll kan innebära olycksfallsrisker, bortfall av produktion och stora reparationskostnader.

De vanligaste riskerna

Kraven på ökad produktivitet har gjort att underhållsarbetet oftast måste göras på kvällstid och under helger. Förebyggande underhåll till exempel, som syftar till att förhindra både person- och maskinskador, kan vara svåra att utföra under ordinarie produktionstid.

En ökad press på produktion kan betyda en stressfaktor för underhållspersonalen, vilket i sin tur kan leda till felaktiga beslut. De flesta av olycksfallen i samband med underhållsarbeten är skärskador, klämskador, fallskador samt belastningsskador.

Tips för att jobba säkert

- Det är viktigt att den personal som utför underhållsarbeten har rätt kompetens samt elbehörighet om så krävs. Underhållspersonalen måste säkerställa att den elektriska spänningen är helt avslagen på den utrustning som ska repareras eller renoveras.
- Det ska finnas tydligt utmärkta arbetsbrytare som fungerar, så att det inte finns någon risk för att maskinen gör en farlig rörelse.
- Det är viktigt att du som personal har den säkerhetsutrustning som krävs, till exempel hjälm, skyddshandskar, skyddsglasögon och hörselskydd, helst med möjlighet till kommunikation.

- I samband med svetsarbeten ska personalen ha lämplig skyddsutrustning. Det ska vara godkända skyddsprodukter, till exempel svetshjälm, svetshandskar, svetsglasögon och svetsbyxor eller flamskyddade kläder. Kom ihåg att det också är bra om det finns en brandsläckare lätt tillgänglig.
- Underhållsarbete kan i vissa fall vara ett enmansuppdrag. Då är det extra viktigt att den interna kommunikationen är god, så att alla vet vad som ska åtgärdas eller kommer att åtgärdas.
- Företaget kan kräva att maskinutrustningen ska kunna underhållas på ett säkert sätt och att instruktionsböckerna är utformade på ett lättläst och överskådligt sätt. Det är samtidigt viktigt att du som är tillhör underhållspersonalen har tagit del av och följer instruktioner och säkerhetsföreskrifter.

Din egen säkerhet

Använd kunskapen du har fått och titta närmare på underhållsavdelningen på sågverket där du arbetar. Använder du rätt skyddsutrustning? Gör dina kollegor det? Vad kan du göra för att göra arbetet säkrare för dig själv och för dina kollegor?

Reflektera och skriv gärna ner tre saker du kan göra för att öka säkerheten på underhållsavdelningen. Dela med dig av dina tips till dina kollegor.